

ра Мездра се провежда **“Първа конференция на циганското малцинство”** (термин, който се въвежда в употреба предимно след Първата световна война). Сред по-възрастните роми се защитава мнението, че инициатор за свикването на тази конференция е циганската организация във Враца и селата на Врачанска област. Нейни преки организатори са Никола Палашев и Сандо Ибров. В нея обаче присъстват и вземат участие и делегати от Кутловица (тогавашното название на днешната Монтана), Оряхово и селата около него, Бяла Слатина, Плевен, Лом, Червен бряг и София. Столичната делегация се води от председателя на “Истигбал” Шакир Пашов и включва в себе си още Емин Еминов, Найдо Яшаров и Али Яшаров. Конференцията се провежда до калето край гара Мездра.

Тази конференция остава в историята на българските цигани предимно с две неща. **Първо**, софийската организация “Истигбал” се издига за основа на националната организация “Истигбал”; и, **второ**, в. “Тербие” става едновременно и орган на национална конференция, като се поема задължението да се работи за неговото проникване във всички краища на страната, където живеят цигани. Макар манифестирана и регистрирана като културно-просветна организация, “Истигбал” става фактически всеобща общественно-политическа организация на ромите в България. Тя се налага като законен представител на ромите пред властта, макар и само за определен период от време.

За големия авторитет на тази организация говорят красноречиво например нейните права и дейност в столицата. Софийската организация издава служебни бележки, без които Софийската община не издава документи (удостоверения, свидетелства и др.) на ромите в столицата. Тя съставя списъците на бедните ромски семейства, по които се отпуска съответна общинска помощ на нуждаещите се роми. Тя дори притежава собствена погребална кола, с която обслужва погребалните нужди на столичните роми и други такива.

И още нещо. Печатният орган на “Истигбал” - в. “Тербие” - полага началото на вестникарското отразяване на организирания живот на ромите и техните злободневни проблеми и дилеми по онова време. Ако се приеме версията, коя-